

KATRAM SAVU MĀJU!

Kas apdraud sikspārņus?

Sikspārņi paši nevij sev ligzdas un nerok alas. Savas mājvietas tie izvēlas alās, koku dobumos, vecās mūra celtnēs, ēku bēniņos un pagrabos.

Nepārdomāti pārbūvējot vai nojaucot vecas ēkas, attīrot dārzus, parkus un alejas no veciem un dobumainiem kokiem, samazinoties dzeņu kalto dobumu skaitam mežos – sikspārņus apdraud piemērotu dienas slēptuvju un vairošanās vietu trūkums.

Sikspārņu attīstību apdraud arī to barības – kukaiņu – samazināšanās, lietojot lauksaimniecībā pesticīdus, kā arī vides izmaiņas, piemēram, vecupju un mitru pļavu nosusināšana.

Ziemojošo sikspārņu dzīvību apdraud cilvēka izraisītas temperatūras un klimata maiņas to ziemas guļas vietās – alās, piemājas sakņu pagrabos un citās pazemes slēptuvēs. Katra pamošanās samazina dzīvniecīgu tauku rezerves, un tas būtiski samazina sikspārņa iespējas izdzīvot līdz pavasarim. Ziemojot tiem ir svarīgi, lai ziemošanas mitne būtu pietiekoši mitra un neizsalstoša.

Iepazīsimies – sikspārnis !

Sikspārnis ir vienīgais zidītāju pārstāvis, kurš patiesi māk lidot. Latvijā ir konstatētas 16 sikspārņu sugas, kas pēc ārējā izskata ir samērā vienvēidīgas – ja salīdzina ar tām sikspārņu sugām, kuras dzīvo subtropos.

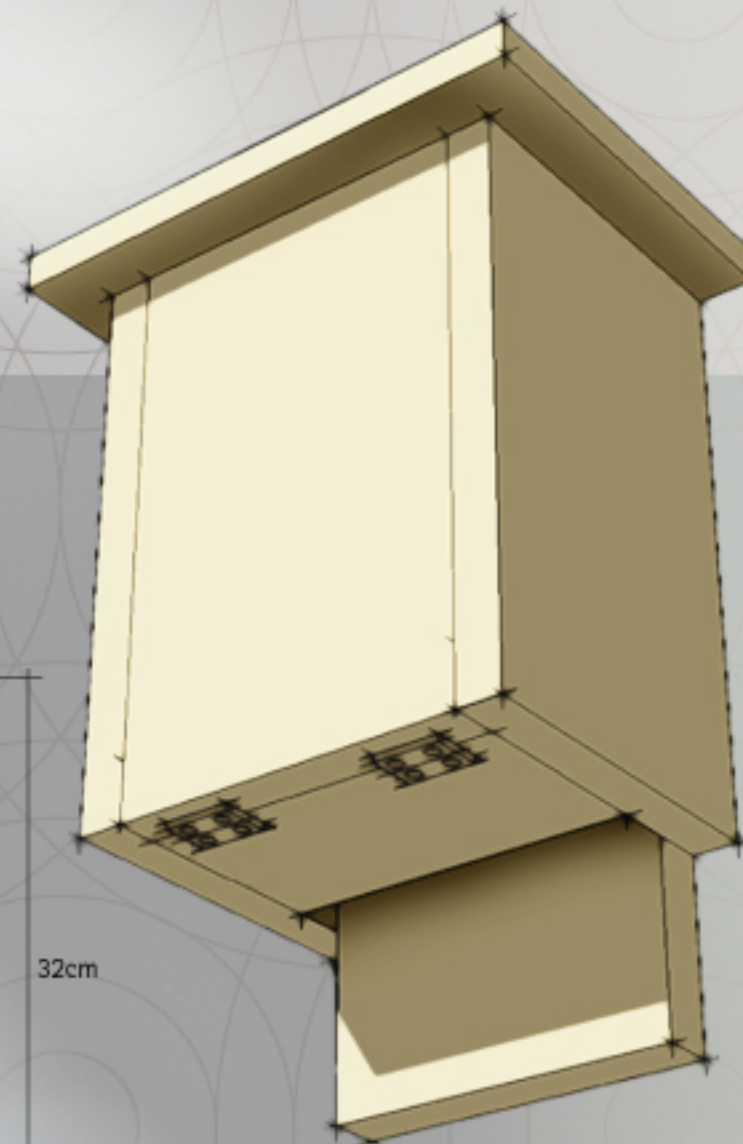
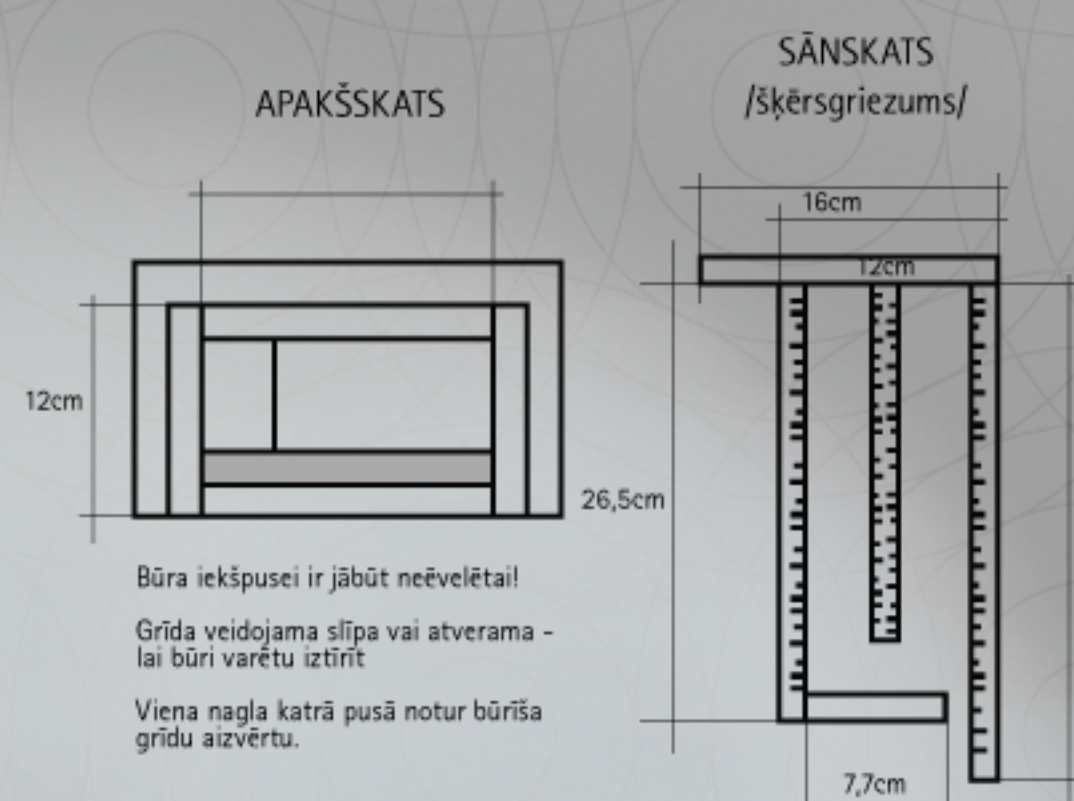
Visi Latvijas sikspārņi ir kukaiņēdāji, tāpēc tie ir aktīvi ir līdz ziemas perioda sākumam, kad pazūd līdz ar beidzamajiem lidojošajiem kukaiņiem. 8 sikspārņu sugas ir piemērojušās ziemas miegu pavadīt tepat Latvijā, nevis veikt pārlidojumus uz siltākiem Eiropas reģioniem.

Kur viņi dzīvo?

Dīķu naktssikspārnis (*Myotis dasycneme*)

Apdzīvo upju un ezeru baseinus. Vasarā mātītes pretstatā tēviņiem, kuri dzīvo it visur (putnu būrus ieskaitot), apmetas tikai ēku bēniņos. Jo īpaši iecienītas ir koka baznīcu ēkas.

Brūnais garausainis (*Plecotus auritus*) ir viena no visbiežāk sastopamajām un tādēļ visatpazīstamākajām sikspārņu sugām Latvijā. Tieši šī suga ziemojot labi pacieš biežus apmeklējumus, ir vismazāk izvēlīga un tādēļ bieži sastopama piemājas sakņu pagrabos, apmeklētās smilšakmens alās, šahtās u.c., slēptuvēs.

Ziemeļu sikspārnis (*Eptesicus nilssonii*)

Visu gadu ļoti bieži sastopams visā Latvijas teritorijā. Veido kolonijas ēku bēniņos vai ārēnu spraugās aiz dēļu vai papes apšuvumiem. Apmetas arī koku dobumos un būrišos. Ziemošanai īpaši iecienījis smilšakmens alas, bet nesmādē arī dažādas pazemes telpas.

Rūsganais vakarsikspārnis (*Nyctalus noctula*)

Kādreiz viens no parastākajiem sikspārņiem, kas apdzīvoja parkus un jauktu koku mežus. Skajās kolonijas bija sastopamas lielu koku dobumos. Tagad šī Latvijas lielākā sikspārņa skaits strauji sarucis. To ietekmē fakts, ka tiek izcirsti veci un dobumaini koki.

Platausainais sikspārnis (*Barbastella barbastellus*)

Apdzīvo specifiskas vietas, kuras strauji samazinās – ilgstoši nepārbūvētas ēkās, piemēram, vecos muižu kompleksus. Vietā, kur to kolonijas reiz apmetušās, tie sastopami daudzus gadu desmitus no vietas.

Svarīgi!

Netraucējiet sikspārņus to ziemošanas vietās – nespīdiniet virsū gaismu, netrokšņojiet un nesmēķējiet. Saudzējiet ziemojošo sikspārņu dzīvības – nesildiet pagrabus ar kvēlojošām oglēm! Tvana gāze var būt nāvējoša arī neuzmanīgam cilvēkam.

Patīkamus ziemošanas apstākļus sikspārņiem var radīt, piestiprinot pagrabā pie sienas dēli, tā, lai veidotos ~5 cm plata sprauga. Sikspārņu dzīvesvietai vasarās var piedāvāt īpaši veidotos mājokļus, taču šie lidoņi nesmādēs arī putniem veidotos būrišos, ja tādi būs pieejami.

Ziņojiet!

Par novērotiem ziemojošiem sikspārņiem vai to kolonijām vasaras laikā lūdzam ziņot:

Viesturam Vintulim, tālr.: 26535782; 7730078 (darba laikā), e-pasts: viesturs.vintulis@kemer.gov.lv;

Gunāram Pētersenam, tālr.: 29439097; 3027666 (darba laikā), e-pasts: gunars@llu.lv

Izdevējs: Dabas aizsardzības pārvalde

Fotogrāfijas: Viesturs Vintulis;

Izvēlies dabas aizsardzību!

